

No part of this product may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without written permission from the IB.

Additionally, the license tied with this product prohibits commercial use of any selected files or extracts from this product. Use by third parties, including but not limited to publishers, private teachers, tutoring or study services, preparatory schools, vendors operating curriculum mapping services or teacher resource digital platforms and app developers, is not permitted and is subject to the IB's prior written consent via a license. More information on how to request a license can be obtained from <http://www.ibo.org/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

Aucune partie de ce produit ne peut être reproduite sous quelque forme ni par quelque moyen que ce soit, électronique ou mécanique, y compris des systèmes de stockage et de récupération d'informations, sans l'autorisation écrite de l'IB.

De plus, la licence associée à ce produit interdit toute utilisation commerciale de tout fichier ou extrait sélectionné dans ce produit. L'utilisation par des tiers, y compris, sans toutefois s'y limiter, des éditeurs, des professeurs particuliers, des services de tutorat ou d'aide aux études, des établissements de préparation à l'enseignement supérieur, des fournisseurs de services de planification des programmes d'études, des gestionnaires de plateformes pédagogiques en ligne, et des développeurs d'applications, n'est pas autorisée et est soumise au consentement écrit préalable de l'IB par l'intermédiaire d'une licence. Pour plus d'informations sur la procédure à suivre pour demander une licence, rendez-vous à l'adresse <http://www.ibo.org/fr/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

No se podrá reproducir ninguna parte de este producto de ninguna forma ni por ningún medio electrónico o mecánico, incluidos los sistemas de almacenamiento y recuperación de información, sin que medie la autorización escrita del IB.

Además, la licencia vinculada a este producto prohíbe el uso con fines comerciales de todo archivo o fragmento seleccionado de este producto. El uso por parte de terceros —lo que incluye, a título enunciativo, editoriales, profesores particulares, servicios de apoyo académico o ayuda para el estudio, colegios preparatorios, desarrolladores de aplicaciones y entidades que presten servicios de planificación curricular u ofrezcan recursos para docentes mediante plataformas digitales— no está permitido y estará sujeto al otorgamiento previo de una licencia escrita por parte del IB. En este enlace encontrará más información sobre cómo solicitar una licencia: <http://www.ibo.org/es/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

Turkish A: literature – Standard level – Paper 1
Turc A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Turco A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Monday 6 May 2019 (afternoon)

Lundi 6 mai 2019 (après-midi)

Lunes 6 de mayo de 2019 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Verilen pasajlardan **biri** hakkında yönlendirilmiş edebi analiz yazınız. Yanıtınız verilen iki yönlendirici sorunun yanıtını da içermelidir.

1.

Bozkırda Vivaldi

Hep bir yapayalnızlık, hep bir ince üzgünlük duygusu taşırdı yüzü. Bedeni doğuştan değil de sonradan emek çekile çekile işlenmiş, son biçimini almış gibi uyumluydu, ince dokunmuştu. Şakakları çıkkın, saçları siyah, gürdü. Bulgur tenli yüzünde çizgileri ince, gizemli, erkeksi bir tuhaftı; ağzı, sapı büyük bir ustalıklı oyulmuş, işlenmiş ince bir çömlek örneği.

5 Her gün aramızda olmasına karşın hiç aramızda olmayan, o ânı da yaşamayan, kendini biz öğrencilerden sürekli kaçıran, uzak tutan biriydi o. Bulunduğu ortamlardan hoşnut değilmiş gibi, hakkı olmayan bir yerde görevlendirilmiş ya da birtakım istekleri vardı da yerine getirilmemiş gibiydi hep. Bir yalnızlık dokusuyla örülmüştü. Dersinde bile bizlerden uzakta yapayalnız, sessiz, dingin bir düşü yaşar, uzun gece yolculuklarına çıkmış bir yolcu gibi 10 uzaklara bakardı hep. Biz öğrencilerinin kavrayamadığı bir yalnızlık türüydü bu. Yüzü acıları, sevgileri yaşamış, tatmış bir insan yüzüydü. Derindi, soyluydu. Duyarlı, uzak, apayrı bir anlatımda hep bir ince ezgiyi mırıldanmış gibi, kulaklarıyla sürekli havayı dinler, emerdi. Öbür öğretmenlerimizden çok farklıydı.

Müzik öğretmenimizdi, adı Mustafa Kurtdemir'di. Boyu uzun değil, ortadan az kısaydı. İnce 15 boğumlu parmakları bir orkestra şefinin çubuğu gibi kırılğandı, zarifti. Ayakları da küçücüktü. Yürürken yola bir karaca ürkekliği ve inceliğiyle basardı. Öğretmenden çok bir müzisyene benzerdi. Yüzüne ne zaman bakacak olsak, saygıyla karışık gizemli bir güven duygusu kaplardı içimizi. Sesleri çirkin, güzel diye ayırmazdı hiç. Ona göre çirkin, güzel, kötü sesler yoktu doğada; yerinde kullanılmayan sesler vardı yalnızca. Müzikhanede ders vereceği, konuşacağı zaman 20 sesini kaldırmazdı hiç. Kırılğan ince parmaklarını bir görevi yerine getirirlermiş gibi karnının üstüne usulca bastırır, tatlı bir ezginin ilk seslerini vermeye hazır soluklanır, ince yumuşak bir vurgulamayla konuşurdu sonra da. Böylesi durumlarda kıpırdanan yalnızca dudakları olmazdı, eli, gözleri, parmakları da ağızından çıkan seslerin akışına eşlik ederdi. Koro yöneteceği zaman yumuşacık bir duyguda gözlerini yumar, kulaklarıyla havayı dinler, yanlış çıkarılan ufacık 25 bir sesin kokusunu duyardı sanki. Seslerle yaşar, seslerle soluk alır verirdi. Baştan aşağı musikiyle örülmüş, dokunmuştu. İyi keman, piyano çalardı. İnce boğumlu kırılğan parmakları, piyanonun tuşları üstünde bir örümceğin ayakları gibi çoğalır, gezinirdi. Kemanın telleri üstünde parmakları küçücük sıçramalar yapar, arı gibi kanatlanır, titreşirken ufacık dokunuşlarla tellerin üstünü oyardı sanki. Büyülü bir havadaymış gibi yüzünü hafifçe kemana dayar, gözlerini yoğun 30 duyguda yumar, tanımadığımız, bilmediğimiz uzaklıkları yaşardı. Ya bizim anlayamadığımız türden bir derdi vardı ya da sırlıklam âşıktı. Kemanını çalarken yüzü o denli değişirdi ki, o an o çaldığı sesler aracılığıyla başkasıyla buluşup beraber oluşunun anlatılmaz bileşimi vururdu yüzüne.

Klasik Batı müziğine düşküncüydü. Biz öğrencileriyse Doğu ve Güneydoğu'dan toplama 35 yoksul köylü çocuklarıydık. Sesimiz bakışımız gibi garipti, öksüzdü, çoraktı. Güneşle damarlanmış yüzlerimiz ufacık birer bozkırdı sanki. Şark çıbanı izleri çoğu arkadaşlarımızın yüzünde etten birer yama gibiydi. Müzik beğenimiz ise birkaç uzun hoyratla türküden öteye geçmezdi. Buna karşın hocamız korolar kurar, çoksesli okul şarkıları öğretmeye çalışırdı bizlere. Bazen de plaklar koyar, tanımadığımız, bilmediğimiz parçalar dinletirdi; Brahms'tan, Mozart'tan, 40 Çaykovski'den... En çok da Vivaldi'nin *Mevsimler*'iyle, Johann Strauss'un *Mavi Tuna*'sını, bir de Beethoven'in *Beşinci Senfoni*'sini dinletirdi bizlere. *Mavi Tuna*'yı dinlerken kendini müziğin ritmine iyice kaptıran hocamız, "İyi kulak verin! Saksağan seslerini duyuyor musunuz?" diye sorarak bizleri müziğin havasına katmaya çalışırdı. *Beşinci Senfoni*'nin bitiminde de orkestra sazlarının tümünün müziğe katılışını vurgularken coşkuya kapılır, "Dinleyin! Bakın sazlar 45 müziği orada bırakmak istemiyorlar. Ayağa kalkıyorlar sanki," diyerek müziğin gizemli havasına sokmaya çalışırdı bizleri. Yüzümüzde müziği anladığımıza dair belirgin bir titreşim göremeyince

üzölür, “Biliyorum. Şimdi bu tür müziklerden hoşlanmıyorsunuz ama ilerde seveceksiniz. Bundan eminim,” derdi.

50 Okulumuza atanalı birkaç ay olmasına karşın hocamızın geçmişi, kişiliği hakkında en ufak ayrıntı öğrenebilmiş değildik. Yatılı okul koşulları içinde, nöbette, derslikte, yemekhanede, törende çoğu öğretmenlerimiz bizlerle oturur, kaynaşır, top oynarlarken, müzik hocamız aramıza katılmaz, ders dışında ortalıkta görünmezdi pek. Tek odalı bekâr öğretmen evine çekilir, bütün gün kemaniyla konçertolar çalar, müzikle notayla doyar ısınırdı sanki. Ara sıra tek başına bozkırda yürüyüşe çıktığı, okulumuza birkaç dakika uzaklıktaki ıssız Ergani tren istasyonuna 55 gidip geldiği, uzun uzun gelip geçen trenlere baktığı olurdu. O trenlerden birine binip gideceği günleri düşünürdü belki de.

Osman Şahin, Bozkırda Vivaldi/ Ay Bazen Mavidir, Can Yayınları

- (a) Metinde verilen değişik ilişkiler hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- (b) Yazar öğretmenin ve durumun özelliklerini anlatırken imgeleri nasıl kullanmış?

2.

Anı

- Bir sıcak oda anısıyla geliyor
Umulmadık bir dost gibi geliyor
Birden bir kulak çınlaması gibi
İnanmasan bile durup dinlediğin
5 İlk günleri beraberliğimizin
- İlki güzel ilki sevmek ilki cesur herşeyin
Birbirini arayan dişliler gibi dönüp duran
Anılar insanın can dostu sıcak yaz akşamlarından
İki oda bir mutfak evlerden geliyor
- 10 Şimdi kırılmış iskemleler midir
Taşıyan yel üfürdü su götürdü yüklerimizi
Sahi hep deli bayramlarımız olmadı bizim
Ama yittik mi
Bir türlü alışmadığımız korkulardan geliyor
- 15 Sonra hergün artan uzaklığı eski şeylerin
Sonra her zamanki biz olmamanın sevinci
Her gün yeni bir şiir yazar gibi tamamlamak kendimizi
Elele yürüdüğümüz sokaklardan geliyor
- 20 Bir ağaç mı büyüyor karanlıkta serinlikte sessiz
İçimizde mi yaşıyor olmanın bilemediğimiz sevinci
Zor bir şarkı mı bu söylediğimiz ama güzel
Resimlerde büyüyen çocuklarımızdan geliyor
- 25 Bir müzik bir insan bir kıral gece bir resim
Bir gün, yürekler dolusu güldüğümüz eski yalanlara
Bir saray çocuk resimlerinde, bir kıral
Adaletsiz aşkıyla utandığımız anlatmağa
Elele yürüdüğümüz günlerden geliyor.

İlk olarak *Papirüs* Dergisinde yayımlanan, daha sonra Zuhâl Tekkanat tarafından derlenen *Papirüs Şiirleri Antolojisi* adlı kitapta yayımlanmış olan Mehmet H.Doğan'ın ANI adlı şiiri.

- (a) Okuyucunun nostalji ve anı anlayışı şiir boyunca nasıl gelişiyor?
- (b) Şiirin yapısı şiirin ana temasını vermekte nasıl kullanılıyor?
-